

Sygn. akt I C 1206/17 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2018 roku

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Inga Kukła

Protokolant: Renata Schurgacz

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2018 r. na rozprawie sprawy

z powództwa (...)z siedzibą we W.

przeciwko A. O. (1)

o zapłatę

- zasądza od pozwanego A. O. (1) na rzecz powoda (...)z siedzibą we W. kwotę **803,92 zł** (osiemset trzy złotych 92/100) z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 10.10.2017 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 203,40 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu;
- oddala powództwo w pozostałym zakresie.

Syg I C 1206/17

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) we W. żądał zapłaty od pozwanego A. O. (1) kwoty 4033,18 zł z umownymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 28.03. 2017r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód twierdził, że dochodzona wierzytelność wynika z umowy pożyczki o numerze (...)zawartej pomiędzy pozwanym a (...)w dniu 12.03. 2014r. Na mocy umowy pożyczkodawca przekazał pozwanemu umówioną kwotę a pozwany zobowiązał się do jej zwrotu na warunkach określonych w umowie. Strona pozwana nie spłaciła pożyczonej kwoty wobec czego roszczenie stało się wymagalne wraz z odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia. Pierwotny wierzyciel wezwał pozwanego do zapłaty całej należnej kwoty informując jednocześnie, iż w przypadku braku zapłaty, wierzytelność zostanie przelana na rzecz (...) we W.. Umowa cesji została zawarta dnia 16.12. 2016r. Dnia 27.07.2016r. pozwany uznając wysokość niespłaconej kwoty 4355,92 zł wynikającej z wyciągu elektronicznego załącznika do umowy cesji zawarł z powodem ugodę na czas oznaczony, mocą której zobowiązał się do spłaty wierzytelności przysługującej pierwotnemu wierzycielowi w wysokości 3923,55 zł wraz z odsetkami umownymi liczonymi od kwoty bazowej od daty płatności pierwszej raty. Strony zgodnie ustaliły, iż w przypadku dokonywania wpłat w terminie i w wysokości określonych w harmonogramie spłat wysokość odsetek umownych będzie wynosiła 412,37 zł. Powód twierdził, iż pozwany dokonał wpłat w łącznej wysokości 170 zł, z której to kwoty na poczet należności głównej zaliczył wpłaty w wysokości 146,42 zł a na poczet odsetek umownych naliczonych zgodnie z postanowieniami ugody od kwoty niespłaconej kwoty bazowej ugody wpłaty w wysokości 23,58 zł. Na wartość przedmiotu sporu w kwocie 4033,18 zł zaliczył należność główną w wysokości 3777,13 zł, skapitalizowane odsetki umowne w kwocie 158,98 zł oraz odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia w kwocie 98,52 zł.

Sąd Rejonowy w Lublinie VI Wydział Cywilny w związku z brakiem podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym postanowieniem z dnia 10.05. 2017r. w sprawie o sygn. VI Nc-e 517212/17 przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kędzierzynie-Koźlu.

Pismem z dnia 18.10. 2017r. powód cofnął pozew w części dotyczącej zapłaty kwoty 400 zł podtrzymując roszczenie co do zapłaty kwoty 3633,18 zł z ustawowymi odsetkami od następujących kwot: od kwoty 4033,18 zł od dnia złożenia pozwu do dnia 19.05. 2017r. , od kwoty 3933,18 zł od dnia 20.05. 2017r. do dnia 7.06. 2017r. , od kwoty 3833,18 zł od dnia 8.06. 2017r. do dnia 6.09.2017r. , od kwoty 3733,18 zł od dnia 7.09. 2017r. do dnia 9.10.2017r., od kwoty 3633,18 zł od dnia 10.10. 2017r. do dnia zapłaty.

Pozwany A. O. (1) w odpowiedzi na pozew twierdził ,iż kwota pożyczki wynosiła 2000zł , z czego spłacił kwotę 1188 zł co wynika z harmonogramu spłat oraz kwotę 400 zł na rzecz powoda . Łącznie spłacił z tytułu udzielonej pożyczki kwotę 1588 zł . Nie zgodził się natomiast z zapłatą kwoty 2176 zł , z tytułu prowizji za obsługę pożyczki w domu ponieważ kwota ta w jego ocenie zawiera ukryte lichwiarskie odsetki , a zapis o zapłatę w tej wysokości prowizji nie może być wiążący dla konsumenta gdyż należy go ocenić w kategoriach nieuczciwych warunków łączącej go z pierwotnym wierzycielem zawartej umowy pożyczki. Pozwany wniósł o rozłożenie zapłaty niespłaconej kwoty 412 zł wraz z odsetkami w ratach po 150 zł każda ze względu na trudną sytuację materialną. Posiada zadłużenia z tytułu innych kredytów i pożyczek na łączną kwotę około 100.000 zł , które spłaca w miesięcznych ratach .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12.03. 2014r. pozwany A. O. (1)zawarł z (...)umowę pożyczki o numerze (...)r. na kwotę 2000 zł , której spłata miała nastąpić w 58 ratach tygodniowych po 72 zł każda. Pierwotny wierzyciel zastrzegł sobie w umowie naliczenie od udzielonej kwoty odsetek . Pozwany zaprzestał spłaty pożyczki w związku z tym pożyczkodawca umową cesji zawartej dnia 16.12. 2016r. scedował przysługującą mu wierzytelność wobec pozwanego na powoda (...)we W.. Dnia 27.07.2016r. pozwany oraz powód zawarli ugodę mocą ,której pozwany zobowiązał się do zapłaty z tytułu zakupionej wierzytelności kwoty 4335,92 zł w 26 ratach , przy czym termin płatności pierwszej raty w kwocie 170 zł został wyznaczony na dzień 27.07. 2016r. a terminy płatności kolejnych rat w tej samej wysokości do dnia 27 każdego m-ca . Płatność ostatniej raty w kwocie 85,92 zł miała nastąpić w terminie do 27.08. 2018r. Strony określiły w ugodzie oprocentowanie umowne , stałe w wysokości 10 % w stosunku rocznym . W przypadku gdy ustalona stała stopa procentowa stałaby się wyższa od dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie miało nastąpić automatyczne jej obniżenie do wysokości nieprzekraczającej wysokości obowiązujących odsetek ustawowych. Z uwagi na brak wpłaty 4 kolejnych rat powód pismem z dnia 15.12. 2016r. wypowiedział pozwanemu zawartą ugodę na ustalonych warunkach i wezwał do zapłaty całej należności. Wezwanie pozwanego do zapłaty długu stało się bezskuteczne.

Pozwany w toku sprawy zapłacił powodowi z tytułu dochodzonej należności kwotę 400 zł . Na rzecz pożyczkodawcy zapłacił łącznie kwotę 1188 zł.

Dowód:

- wezwanie pozwanego do zapłaty z dnia 20.02. 2018r.
- kopia książeczki spłaty pożyczki przedłożona przez pozwanego
- ugoda z dnia 27.07. 2016r.
- umowa cesji z dnia 16.12. 2016r.
- elektroniczny wyciąg załącznika do umowy cesji

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Ustalenia faktyczne zostały poczynione na podstawie dokumentów prywatnych (art. 245 k.p.c.) min. takich jak elektroniczny wyciąg zadłużenia do umowy cesji, książeczka spłaty pożyczki, wezwań do zapłaty oraz wypowiedzenie umowy, ugoda zawarta pomiędzy stronami oraz faktów przyznanych przez strony.

Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Jak stanowi art. 354 § 1 k.c., dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego.

W myśl art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktów spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne oraz art. 3 k.p.c. zobowiązujący strony do dawania wyjaśnień, co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiania dowodów. Art. 232 k.p.c. nakłada z kolei na strony obowiązek wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Ciężar dowodu z reguły spoczywa na powodzie aż do momentu wykazania zasadności podnoszonego roszczenia (udowodnienia faktów będących podstawą żądania). Później, następuje jego przesunięcie na stronę pozwaną.

W ocenie sądu strona powodowa wykazała zasadność roszczenia w zakresie zaciągniętej pożyczki i faktu jej niespłacenia w umówionym terminie. Strony były zgodne co do faktu zawarcia umowy pożyczki przez pozwanego i udzielającego pożyczkę (...), zawarcia umowy cesji pomiędzy pierwotnym wierzycielem a powodem, istnienia ugody łączącej strony określającej warunki spłaty istniejącego zadłużenia, spłaty kwoty 400 zł przez pozwanego na poczet długu po zainicjowaniu przez powoda postępowania sądowego. Sporna między stronami była wysokość kwoty dochodzonej przez powoda w niniejszym procesie. Strona powodowa twierdziła, iż pozwany winien zapłacić jej z tytułu istniejącego długu kwotę 3633,18 zł z ustawowymi odsetkami od następujących kwot: od kwoty 4033,18 zł od dnia złożenia pozwu do dnia 19.05. 2017r., od kwoty 3933,18 zł od dnia 20.05. 2017r. do dnia 7.06. 2017r., od kwoty 3833,18 zł od dnia 8.06. 2017r. do dnia 6.09.2017r., od kwoty 3733,18 zł od dnia 7.09. 2017r. do dnia 9.10.2017r., od kwoty 3633,18 zł od dnia 10.10. 2017r. do dnia zapłaty. Pozwany natomiast stał na stanowisku, iż do zapłaty pozostała kwota 412 zł z ustawowymi odsetkami. Zatem rolą sądu było dokonać oceny zaofiarowanych przez każdą ze stron dowodów na poparcie swoich twierdzeń przy zastosowaniu powołanej wyżej reguły dowodowej w zawartej w art. 6. kc. Dla Sądu było bezsporne, że powód i pozwany w dniu 27.07.2016r. r. zawarli ugodę umożliwiającą pozwanemu spłacić zadłużenia na warunkach zgodnie ustalonych. Powód poza umową cesji, ugodą zawartą z pozwanym, pismem wypowiadającym warunki zawartej ugody i wzywającym do zapłaty oraz elektronicznym wyciągiem załączonym do umowy cesji nie przedstawił innych dowodów celem wykazania istniejącego zadłużenia w wysokości dochodzonej pozwem. Przede wszystkim nie poddał ocenie sądu umowy pożyczki łączącej pozwanego A. O. z (...), która niewątpliwie określała zarówno wysokość udzielonej kwoty z tytułu pożyczki jak i warunki jej spłaty a także rodzaj i wysokość żądanych odsetek, wysokość ustalonej prowizji lub koszt obsługi udzielonej pożyczki.

Mając na uwadze zaofiarowany materiał dowody Sąd nie podzielił stanowiska strony powodowej co do zasadności wysokości dochodzonego roszczenia. Brak zestawienia rozliczenia dochodzonego roszczenia wzbudziło wątpliwości sądu co do obowiązku zapłaty części składowych roszczenia a zwłaszcza wysokości kwoty z tytułu prowizji za obsługę pożyczki w domu. Powód tak w uzasadnieniu pozwu jak i w piśmie procesowym z dnia 18.10.2017 r. nie wyszczególnił składników, które zawiera dochodzona kwota odwołując się wyłącznie do zestawienia zawartego w wyciągu elektronicznym jako załącznika do umowy cesji. W tym miejscu należy wskazać na występującą rozbieżność pomiędzy kwotą dochodzoną pozwem a sumą kwot wynikającą z wymienionego załącznika. Rozbieżność nie została zniwelowana także w związku z zaliczeniem na poczet długu wpłaconej przez pozwanego kwoty 400 zł. Powód nie odniósł się do zarzutu pozwanego zawartego w piśmie z dnia 9.01. 2018r. dotyczącego zarówno spłaty pożyczki w kwocie łącznej 1588 zł oraz nieobowiązania nieuczciwych warunków zawartych w umowie pożyczki jakim jest koszt obsługi pożyczki w domu ustalony na kwotę jego zdaniem 2176 zł. Pozwany powołał się na złożoną do akt sprawy tzw.

książeczkę spłat poszczególnych rat, potwierdzonych przez osobę przyjmującą przekazywane środki pieniężne. W tych okolicznościach sprawy stosując obowiązujące reguły dowodowe należało uznać, iż to na powódzie ciążył obowiązek wykazania wysokości dochodzonej kwoty i z jakiego tytułu.

W tym miejscu należy odwołać się także do art. 58 k.c. ,który stanowi ,iż czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna , chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek , w szczególności ten , iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy. Z kolei art. 385 (2) k.c. który jest przepisem szczególnym stanowi, iż ocenę zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy , biorąc pod uwagę jej treść , okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienia będące przedmiotem oceny .

Sąd został pozbawiony możliwości dokonania oceny postanowień umowy zawierających uzgodnienia co do kosztów obsługi udzielonej pożyczki wobec nie przedłożenia jej przez stronę powodową. Te same regulacje prawne , o których mowa wyżej należy odnieść do zawartej pomiędzy stronami ugody , która została skonstruowana w oparciu o zawartą pierwotnie umowę pożyczki, nawet jeżeli pozwany zgodził się zapłacić kwotę 3923,55 zł a następnie w toku sprawy uznał wyliczenie prowizji z tytułu kosztów obsługi pożyczki w domu na kwotę 2176 zł przeżywającej kwotę pobranej pożyczki ,za nieuczciwe działanie ze strony pożyczkodawcy a warunek umowy za niewiążący dla konsumenta gdyż należy go ocenić w kategoriach nieuczciwych warunków łączącej go z pierwotnym wierzycielem umowy pożyczki. Nadmienić wypada tylko ,iż zgodnie z ugruntowanym obecnie stanowiskiem judykatury ,elektroniczny wyciąg stanowiący załącznik do umowy cesji nie jest dowodem na istnienie wierzytelności. Celem prowadzenia ksiąg rachunkowych funduszu jest jedynie wykazanie dokonywanych operacji zakupu lub sprzedaży w celach finansowych. Oznacza to, że samo dokonanie zapisu w księgach funduszu o istnieniu wierzytelności, nie wiąże się z domniemaniem prawnym, iż wierzytelność ta istnieje, brak bowiem jakiegokolwiek sposobu kontroli prawidłowości podstaw dokonywanych wpisów, poza ich prawidłowością formalną. Organy funduszu nie mają wystarczających kompetencji do zbadania, czy nabywana wierzytelność faktycznie istnieje. Celem prowadzenia ksiąg rachunkowych funduszu jest jedynie wykazanie dokonywanych operacji zakupu lub sprzedaży w celach finansowych (vide: uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 r. w sprawie III CZP 65/09).

Sąd uznał ,iż w kontekście zaoferowanych dowodów w pozwie, powód nie przedstawił w całości szczegółowego wyliczenia dochodzonej kwoty a tym samym nie podolał ciężącemu na nim obowiązkowi udowodnienia wysokości roszczenia dochodzonego w tym postępowaniu.

Z tej przyczyny sąd uwzględnił w części żądanie i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 803,92 zł z tytułu niespłaconej kwoty pożyczki (2000 zł - 1588 zł) oraz odsetki kwocie 391,92 zł , których pozwany nie kwestionował. Sąd oddalił żądanie co do zapłaty kwoty 2176 zł z tytułu prowizji od obsługi pożyczki w domu oraz odsetek od poszczególnych kwot .

Nadto za podstawę rozstrzygnięcia w zakresie pkt 2 wyroku należało przyjąć przesłanki przepisu art. 5 kc. , zgodnie z którym nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. W realiach niniejszej sprawy mając na uwadze fakt, że kwota udzielonej pożyczki wynosiła 2000 zł, obciążanie pozwanego prowizją w wysokości przekraczającej tę kwotę , było zdaniem Sądu nadużyciem prawa ze strony udzielającego pożyczki.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o rozłożenie płatności zasądzonej kwoty na raty albowiem w przedmiotowej sprawie po stronie pozwanego nie zaistniał szczególnie uzasadniony wypadek spowodowany choćby sytuacją materialną czy rodzinną lub jakąkolwiek inną podpadającą pod dyspozycję przywołanego przepisu art 320 k.p.c. Pozwany nie tylko uchylał się do czasu zainicjowania przez powoda postępowania sądowego od regularnego spłacania ciężącego na nim zobowiązania finansowego ale co istotne nie skorzystał nawet z dogodności w spłacie długu jaką strony zagwarantowały sobie w zawartej ugodzie . Pomimo wspólnych ustaleń co do płatności rat w kwocie po 170 zł każda powód nie spłacił kwoty pożyczki. Fakt istnienia innych obciążeń finansowych wynikających z kolejnych

pożyczek i kredytów zaciągniętych przez pozwanego , nie stanowią okoliczności ,o których mowa w przesłankach powołanego przepisu prawa . Pozwany winien mieć świadomość ,że każdy dług podlega zwrotowi , powód natomiast ma prawo żądać zapłaty wymagalnego długu w takiej samej kolejności co płatność pozostałych zobowiązań przez pozwanego bez dodatkowej zwłoki. Pozwany posiada stałe źródło dochodu w postaci wynagrodzenia za pracę świadczoną w oparciu o umowę o pracę a więc możliwości płatnicze posiada.

W ustalonym stanie faktycznym sąd zasądził odsetki ustawowe od dnia 10.10. 2018r. tj. dnia wymagalności istniejącego i niespłaconego zadłużenia w wysokości zasądzonej w wyroku. Od tej daty bowiem powód żądał zapłaty dalszych odsetek. Podstawę prawną zasądzonych odsetek stanowi przepis art. 481 § 1 k.c zgodnie, z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Orzeczenie o kosztach procesu (pkt 1 wyroku) zostało wydane na podstawie przepisu art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony oraz art. 100 k.pc. który stanowi, iż w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Roszczenie pozwu zostało uwzględnione w ok. 22 % , zatem Sąd zasądził adekwatnie na rzecz powoda od pozwanego tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 203, 40 zł , obliczoną w tym samym stosunku procentowym od wydatkowanej przez stronę powodową kwoty 100 zł z tytułu uiszczonej opłaty sądowej , od kwoty 900 zł kosztów zastępstwa procesowego, oraz kwoty 17 zł poniesionej z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.